

החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא

מאת יצחק בשביס-זינגר

AP photo / Kathy Willens ©

הסופר יצחק בשביס-זינגר נולד בפולין בשנת 1904 וחי שנים רבות בארצות הברית. בתחילת דרכו כתב בעברית, ואחר-כך כתב ביידיש. בשנת 1978 זכה בפרס נובל בספרות. הוא נפטר בשנת 1991.

קראו את הסיפור שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

הִיָּה הִזָּה איכר עני, יָאן סְקִיבָה שמו. מתגורר היה עם אשתו ושלוש בנותיו בבקתה מכוסה קש המרוחקת מהכפר, ובבקתה חדר אחד. בְּפָנִים עמדו מיטה, ספסל ותנור, אבל מְרָאָה לא הייתה בבקתה. מראה היא חפץ של מוֹתָרוֹת בבית איכר עני. ובאמת, למה דרושה מראה לאיכר? הרי אין האיכרים סקרנים לראות את צורתם.

5 לאיכר זה היו כלב וחתול בפנים הבקתה. שם הכלב בּוֹרְק ושם החתול קוֹט. שניהם נולדו בשבוע אחד. גם אם דל מזונם של האיכר ובני משפחתו, לא רעבו אצלם הכלב והחתול. מכיוון שהכלב מעולם לא ראה כלב אחר והחתול מעולם לא ראה חתול אחר, חשב הכלב שהוא חתול, והחתול חשב שהוא כלב. אמנם הם לא היו דומים כלל. הכלב נבח והחתול יילל. הכלב רדף אחרי ארנבות, והחתול ארב לעכברים. אך לא כל היצורים חייבים להיות דומים זה לזה. גם בנות האיכר אינן דומות זו לזו. בורק וקוט חיו בשלום, אכלו מצלחת אחת וניסו לחקות זה את זה. כשנבח בורק ניסה גם קוט לנבוח, וכשיילל קוט ניסה גם בורק ליילל מיאו. לפעמים היה קוט החתול רודף אחרי ארנבת, ובורק הכלב השתדל לצוד עכבר.

15 הרוֹכְלִים הקונים גריסים, עופות, ביצים ודבש מן האיכרים, מעולם לא ביקרו בבקתתו של יאן סקיבה. הם ידעו כי יאן עני כל-כך, אין לו מה למכור ואין הוא יכול לקנות מהם דבר. אבל יום אחד נקלע לשם רוכל במקרה. כשנכנס פנימה והתחיל לפרוש את סחורתו, הוקסמו אשתו של סקיבה ובנותיו מכל הקישוטים. הרוכל שלף מן השק חרוזים צהובים, פנינים מלאכותיות, עגילי פח, טבעות, סיכות, מטפחות צבעוניות ומיני סדקית. אבל בעיקר קסמה לנשים מראה במסגרת עץ.

- 20 שאלו הנשים את הרוכל למחיר המראה, והוא אמר: "חצי מטבע זהב", והרי זה ממון רב אצל איכר עני. כעבור רגע קל הציעה מְרִיאָנָה, אשת האיכר, הצעה לרוכל. היא תשלם לו חמישה גרושים בחודש תמורת המראה. היסס הרוכל רגע. המראה תפסה מקום רב בשק שלו ותמיד נשקפה לה הסכנה להישבר. על כן הסכים, לקח מידי מריאנה תשלום ראשון של חמישה גרושים והשאיר את המראה בביתם. הוא היה מרבה לבקר בסביבה וידע כי
- 25 בני משפחת סקיבה אנשים ישרים הם. לאט-לאט יִגָּבֶה את החוב וגם ירוויח קצת. המראה הטילה מהומה בבקתה. עד אז ראו את עצמן מריאנה והבנות לעתים רחוקות. לפני שבאה המראה לביתן, היו רואות את דמותן בחבית המים שעמדה ליד הפתח. עתה ראו את עצמן בבירור והתחילו לגלות פגמים בפניהן, פגמים שלא הבחינו בהם קודם לכן. מריאנה גילתה כי שן קדמית אחת חסרה בפִּיָּה, ונראה היה לה שדבר זה מכער אותה.
- 30 בת אחת גילתה שאפה סולד יותר מדי ורחב יותר מדי. השנייה גילתה כי סְנִטְרָה צר יותר מדי וארוך יותר מדי. השלישית גילתה שפניה מלאות נמשים. גם יאן סקיבה הציץ במראה ולא שָׁבַע נחת משפתיו העבות ומשיניו שבלטו כשיני תיש. ביום ההוא היו כולם כה שקועים בהסתכלות במראה ולא בישלו ארוחת ערב, לא הציעו את המיטות ללילה והזניחו את שאר עבודות הבית.
- 35 מריאנה שמעה על רופא שיניים בעיר הגדולה, היודע להתקין שן בִּמְקוֹם השן החסרה, אבל עֶסֶק זה יקר מאוד. הבנות ניסו לנחם זו את זו שהן יפות למדי, אבל כבר לא היו עליזות כקודם לכן. דבקה בהן הגנדרנות של בנות העיר. בעלת האף הרחב ניסתה לצבוט אותו באצבעות כדי להצר אותו. בעלת הסנטר הארוך יותר מדי הייתה דוחפת אותו באגרוף כדי שיתקצר, ובעלת הנמשים קיוותה שיש בעיר משחה המסלקת נמשים. אבל
- 40 מְנִיין יבוא הכסף לנסיעה העירה? ומניין יבוא הכסף לקניית המשחה? לראשונה הרגישו בני משפחת סקיבה עד מעמקי הנפש בעוֹנֵיִים הרב וקינאו בעשירים.
- אולם בני האדם שבבית לא היו היחידים שהופרע שלום נפשם. המראה הדאיגה גם את הכלב ואת החתול. הבקתה הייתה נמוכה והמראה נתלתה מעל לספסל. כשקפץ החתול לראשונה על הספסל וראה את דמותו במראה, התבלבל נורא. מעולם לא ראה יצור כזה.
- 45 סָמְרוּ הזיפים של קוט, התחיל ליילל מול פְּבוּאָתוֹ במְרָאָה והרים כף, אבל היצור האחר יילל גם הוא והרים כף. ומיד קפץ הכלב על הספסל, וכשראה את הכלב האחר, אָחְזוּ אותו תדהמה וזעם פראי. הוא נבח על הכלב במראה, חשף שיניים, אבל הכלב האחר נבח גם הוא וחשף שיניים. כה גדולה הייתה מצוקתם של בורק וקוט, שלראשונה בחיים הסתערו זה על זה. בורק נשך את קוט בצווארו, וקוט ירק עליו ושרט את אפו. שניהם התחילו
- 50 שותתים דם, ומרָאָה הדם הטריף את דעתם. בני הבית הפרידו ביניהם בקושי. ומאחר שהכלב חזק מהחתול, נגזר דינו להיקשר בחוץ, והוא יִיָּבֵב יום ולילה. מרוב צער חדלו לאכול שניהם, גם הכלב וגם החתול.

כשראה יאן סקיבה את המהומה והפילוג שיצרה המראה בבית, החליט כי למשפחתו אין כל צורך במראה. "מדוע אתם מסתכלים בעצמכם," אמר, "כשאתם יכולים להתפעל מהשמים, מהירח, מהכוכבים וגם מהאדמה, מכל היערות, השדות, הנהרות והצמחים?"⁵⁵ הוא הסיר את המראה מהקיר והביא אותה למחסן.

כשבא הרוכל לקבל את התשלום החודשי של החוב, החזיר לו יאן סקיבה את המראה וקנה במקומה מטפחות ונעלי בית לנשים. כשנעלמה המראה שבו בורק וקוט להיות מה שהיו. שוב חשב בורק שהוא חתול, וקוט היה בטוח כי כלב הוא.

⁶⁰ שמע ראש הכפר מה שאירע בבית יאן סקיבה ואמר: "מראה מְשִׁקֶפֶת רק את עורו של הגוף. דמותו האמתית של אדם מְתַגְלָה ברצונו לעזור לעצמו ולמשפחתו, ובמידת האפשר ברצונו לעזור לכל האנשים שהוא בא במגע עמם. סוג זה של מראה מגלה את נשמתו של האדם.

מעובד לפי בשביס-זינגר, י' (1990). החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא. בתוך צ' ארד (מתרגם), סיפורים לילדים (עמ' 210-212). תל אביב: עם עובד.
© כל הזכויות שמורות להוצאת ספרים עם עובד, תל אביב.

1. לפי הכתוב בתחילת הסיפור, מדוע לא הייתה מְרָאָה בבקתה של האיכר העני?

- 1 כי מראה עשויה להשפיע לרעה על בני הבית.
- 2 כי אי-אפשר לתלות מראה בבקתה עשויה קש.
- 3 כי מראה היא חפץ שאפשר להסתדר בלעדיו.
- 4 כי לא היה מקום למראה בבקתה הקטנה.

2. בשורה 6 כתוב: "גם אם דל מזונם של האיכר ובני משפחתו, לא רעבו אצלם הכלב

והחתול."

בחרו את מילת הקישור המתאימה להשלים את המשפט שלפניכם:

הכוונה בשורה 6 היא שהחתול והכלב לא היו רעבים _____ בביתו של האיכר היה מעט אוכל.

- 1 למרות זאת
- 2 מפני ש...
- 3 לכן
- 4 אף-על-פי ש...

3. הרוכל התלבט אם למכור את המראה לבני משפחת סקיבה.

א. בתחילה חשב הרוכל שלא כדאי לו למכור את המראה לבני המשפחה.
מדוע הוא חשב כך?

ב. לבסוף החליט הרוכל למכור את המראה לבני המשפחה.
מדוע הוא החליט זאת?

---

4. בני המשפחה התבוננו במראה החדשה וגילו כיצד הם נראים.
בעקבות זאת חל שינוי בהתנהגותם.
כתבו **שתי** דוגמאות לשינוי שחל **בהתנהגות** של בני המשפחה.

1. _____

2. _____

5. בשורות 40–41 כתוב: "לראשונה הרגישו בני משפחת סקיבה עד מעמקי הנפש בעונקים הרב וקינאו בעשירים." מדוע הרגישו כך בני המשפחה?

- ₁ כי הם התאכזבו שהאיכר הוציא את המראה מהבקתה.
₂ כי הם רצו דברים שלא היה להם כסף לשלם עבורם.
₃ כי הם הרגישו שהעיר רחוקה מדי.
₄ כי הם גילו שיש עשירים בעולם.

6. 1. בשורה 37 כתוב: "דבקה בהן הגנדרנות..."

למי מתכוונים במילה **בהן**?

2. בשורה 44 כתוב: "מעולם לא ראה יצור כזה."

למי מתכוונים במילים **יצור כזה**?

7. בסיפור כתוב שקוט החתול התחיל לייכל מול בְּבוּאָתוֹ (שורה 45).

מה פירוש המילה **בבואה** במשפט זה?

- ₁ דמות משתקפת
₂ כשהיא באה
₃ חבר דמיוני
₄ בתוך בועה

8. הוצאת המראה מהבקתה השפיעה על הכלב והחתול.

העתיקו משפט מהסיפור, המעיד על כך.

---

9. בשורות 54–55 האיכר אומר לבני משפחתו: "מדוע אתם מסתכלים בעצמכם..."

כשאתם יכולים להתפעל מהשמים, מהירח, מהכוכבים וגם מהאדמה, מכל היערות, השדות, הנהרות והצמחים?"

מה התכוון האיכר לומר לבני משפחתו?

1. אדם המרוכז רק בעצמו מפסיד את ההנאה מהיופי של העולם.
2. חשוב שאדם יאהב את המראה החיצוני שלו ולא ירצה לשנות אותו.
3. אדם צריך להתפעל מעצמו וגם מהיופי הרב של העולם.
4. אדם צריך לעסוק בפנימיות שלו ולא לעסוק בעולם שמסביבו.

---

10. בדיון כיתתי הנוגע לסיפור אמרה יעל: "לא כדאי לילדים לקרוא סיפורים כאלה

כי הם כתובים בסגנון ישן ויש בהם מילים רבות שאינן מוכרות."

שכנעו את יעל שכדאי לילדים לקרוא סיפורים כאלו. הוכיחו זאת בעזרת **דוגמאות** מהסיפור.

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח בהיר, על סימני פיסוק נכונים, על כתיב נכון ועל כתב יד ברור.

---

11. בכל אחד מהמשפטים שלפניכם מודגשת מילה. כתבו אותה **בשתי מילים**.

דוגמה: **מזונם** היה דל.
מזונם – המזון *המזון*

1. עתה התחילו לגלות פגמים **בפניהן**.

פניהן – _____

2. שן אחת הייתה חסרה **בפיה**.

פיה – _____

12. השורש של המילה **תדהמה** (שורה 47) הוא **ד-ה-מ**.

השלימו את החסר בכל משפט בעזרת מילה מהשורש **ד-ה-מ**.

1. ראיתי את הספורטאים בתחרות ו _____ מהיכולות שלהם.

2. דני אמר לאיריס: "לכי למופע הקסמים. הוא _____ אותך."

13. כתבו **מילה נרדפת** למילה המודגשת בכל משפט.

דוגמה: שניהם **חדלו** לאכול. מילה נרדפת למילה **חדלו** היא הפסיקו

1. הרוכל **שלף** טבעות מהשק. מילה נרדפת למילה **שלף** היא _____

2. **מניין** יבוא הכסף לנסיעה? מילה נרדפת למילה **מניין** היא _____

14. לפניכם קטע קצר :

המראה תפסה מקום רב בשק שלו ותמיד נשקפה לה הסכנה להישבר. על כן הסכים, לקח מידי מריאנה תשלום ראשון של חמישה גרושים והשאיר את המראה בביתם. הוא היה מרבה לבקר בסביבה וידע כי בני המשפחה אנשים ישרים הם. לאט-לאט יגָּפָה את החוב וגם ירוויח קצת.

המילה **סביבה**, הכתובה בקטע, היא שם עצם בלשון נקבה.
העתיקו מהקטע עוד **שני שמות עצם בלשון נקבה**.

1. _____
2.

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
סיפור – החתול שחשב כי כלב הוא, והכלב שחשב כי חתול הוא		
מטרה: להבין רעיון מרכזי שאינו מפורש לפי הכתוב בפסקה הראשונה.	ר"ב	1
תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (3) כי מראה היא חפץ שאפשר להסתדר בלעדיו. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת	הבנת המשמעות המשתמעת	
ידע קודם נדרש: להכיר מילות קישור ולהבין את משמעותן. מטרה: לזהות את הקשר הלוגי במשפט הנתון ולבחור את מילת הקישור המתאימה.	ר"ב	2
תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (4) אף-על-פי ש... תשובה שגויה = כל תשובה אחרת	לשון	
מטרה: להבין רעיונות שאינם מפורשים (לבטיו של הרוכל).	א.	3
תשובה מלאה = תשובה העוסקת באחת הסיבות האלה: – בחשש שבני המשפחה לא יוכלו לעמוד בתשלומים. – באופן התשלום, למשל עסקה בתשלומים, תשלום מועט בכל חודש. הערה: תתקבל גם תשובה העוסקת רק בעוני של המשפחה. לדוגמה: – <i>כי הוא חש שאם באמת יחזירו את הכסף כל חודש.</i> – <i>הוא ידע שאם יקבל את כל הכסף בבת אחת.</i> – <i>הרוכל התלבט כי הט לא יכלו לשלם את המחיר בבת אחת אלא כל פעם 5 לרושים עד שיגיעו למחיר המלא.</i> – <i>הוא התלבט כי היא תשלם לו 5 לרושים בחודש תמורת המראה.</i> – <i>באלף שידע שהם צנייט.</i> – <i>כי יש להם קצת כסף.</i> תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה: – <i>הרוכל חש שאם כדאי למכור את המראה מכיוון שהוא לא חש שבאמת צריך מראה בבית.</i> – <i>כי המחיר שקיבל לא היה הולן.</i> – <i>הרוכל חש שאם כדאי כי תתבוס מקום רב ויכול להיות שהוא תשכר.</i> – <i>כיוון שהמראה יקרה</i>	פתוח הבנת המשמעות המשתמעת	
מטרה: לאתר סיבה להחלטה (שורות 22–25).	ב.	3

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>תשובה מלאה = תשובה העוסקת באחת הסיבות האלה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - המראה תפסה מקום רב בשק. - המראה הייתה עלולה להישבר. - הרוכל חשב שבני המשפחה הם אנשים ישרים (הרוכל סמך עליהם שישלמו את החוב). - הרוכל הבין שבכל זאת ירוויח מהעסקה. <p>לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>כי המראה תפסה מקום רב בשק</i> <i>le pes</i> - <i>כי הייתה עלולה להישבר</i> - <i>הוא ידע שמשפחתו le יאן סקיה ישרה ונחמדה.</i> - <i>כי סמך על בני המשפחה שילמו את החוב</i> - <i>כי ידע שגם לא מנה מתי הוא ירוויח את סכום הכסף, הציקר שירוויח.</i> - <i>כי אשתו le האיכר הציעה לו הצעה שכל חודש היא תשלם לו חמישה גרושים.</i> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>הגוף שהיה אני ושהוא צריק כסף.</i> - <i>כדי שידעו איך הם נראים.</i> - <i>כי הוא יקרה יותר בכפר, בביתו le האיכר.</i> - <i>הגוף הצעתה le אשתו le האיכר.</i> - <i>הוא ידע שמשפחה זאת צנייה מאוד.</i> 	<p>הבנת המשמעות הגלויה</p>	

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>מטרה: לאתר את השינויים שחלו בהתנהגות של בני המשפחה (שורות 32–41).</p> <p>תשובה מלאה = תשובה העוסקת בשני שינויים שחלו בבני המשפחה – במעשיהם, ברגשותיהם או במחשבותיהם, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לא עזרו מילדות בבית - לא הכינו ארוחת ערב - לא סיפקו את המיטות - התחילו להתאגרר - היו עצובות - קינאו בעשירים - מאז לפני יותר מצוני עזבו - ניסו לתקן את הפסאמיט <p>הערה: אין להפחית נקודות אם שני השינויים כתובים באותה שורה.</p> <p>תשובה חלקית = תשובה העוסקת בשינוי אחד שחל בבני המשפחה.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לרבות תשובה העוסקת בגילוי הפגמים בפניהם של בני המשפחה או תשובה העוסקת בכלב ובחתול, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מריאנה גילתה שחסרה לה ע. - הכלב והחתול התחילו לריב - נאמר הכסף - פרצה מהומה בבית <p>(התשובה כללית ואינה עוסקת בשינוי מסוים).</p>	<p>פתוח</p> <p>הבנת המשמעות הגלויה</p>	<p>4</p>
<p>מטרה: להבין סיבה שאינה מפורשת.</p> <p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (2) כי הם רצו דברים שלא היה להם כסף לשלם עבורם.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>	<p>ר"ב</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת</p>	<p>5</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>ידע קודם נדרש: להכיר מאזכרים מסוגים שונים. מטרה: להבין למי רומז המאזכר במשפט נתון.</p> <p>תשובה מלאה = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) תשובה העוסקת בבנות המשפחה, לדוגמה: <ul style="list-style-type: none"> - <i>בנות משפחת סקיבה</i> - <i>מריאנה והבנות</i> - <i>בנשיט</i> - <i>הילדות</i> (2) תשובה העוסקת בקוט החתול. הערה: תתקבל גם התשובה "דמותו של החתול במראה". תשובה חלקית = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה: סעיף 1: <ul style="list-style-type: none"> - <i>בני המשפחה</i> - <i>הבנות בציר</i> - <i>יאן ופנותיו</i> סעיף 2: <ul style="list-style-type: none"> - <i>לכלב</i> - <i>חתול שנה שהוא כלב</i> - <i>חתול אחר</i> </p>	<p>פתוח</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת</p>	6
<p>מטרה: להבין משמעות של מילה ("בבואה") בהקשר.</p> <p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (1) דמות משתקפת תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>	<p>ר"ב</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת</p>	7

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>מטרה: לאתר מידע העוסק בכלב ובחתול (שורות 58–59).</p> <p>תשובה מלאה = תשובה שיש בה לפחות אחד המשפטים האלה:</p> <p>– "... שבו בורק וקוט להיות מה שהיו."</p> <p>– "שוב חשב בורק שהוא חתול, וקוט היה בטוח כי כלב הוא."</p> <p>הערה: תתקבל גם תשובה שבה לא הועתקו המשפטים במדויק.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– <i>en aie en aie בורק הוא כלב וקוט הוא חתול.</i></p>	<p>פתוח</p> <p>הבנת המשמעות הגלויה</p>	8
<p>מטרה: להסיק מסקנה הנובעת מהסיפור (המסר המרכזי).</p> <p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (1) אדם המרוכז רק בעצמו מפסיד את ההנאה מהיופי של העולם.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>	<p>ר"ב</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת</p>	9

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>שאלה 10 נבדקת פעמיים – פעם בהבנת הנקרא (תוכן) ופעם בהבעה בכתב (מבנה ולשון 10כ). מטרה: לנמק דעה בעזרת דוגמאות מהסיפור.</p>		
<p>תשובה מלאה = תשובה שיש בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן, ובהסבר יש דוגמאות מהסיפור, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - יצא, כדאי לקרוא סיפורים כאלה כי הם יכולים להיות מצויינים ואפשר ללמוד מהם. הסיפור הזה יש מוסר השכל שבגלל המראות אנשים כל היום מתייחסים ליופי שלהם ולא צווקים ביופי הצולמ. - כדאי לקרוא סיפורים ישנים עם מילים לא מוכרות כי הם יפים ואפשר להבין את הסיפור עם אמ לא מבינים בו כל מילה. למשל אני לא מכיר את המילים "ארב" ו"שבץ נחת" אבל הפנתי בצרכ מה הכוונה שלהן. <p>תשובה חלקית = תשובה שיש בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן, אך אין בה דוגמאות מהסיפור או הדוגמאות אינן נכונות או אינן נוגעות לסיפור, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הסיפורים כאלה מוסר השכל והלחם באים לידי ביטוי בצורה ברורה יותר מאשר הסיפורים אחרים. (יש בתשובה הסבר – מוסר ההשכל של הסיפור, אך אין בה דוגמה מהסיפור.) - כדאי לקרוא סיפורים כאלה כי יש להם לחם – לחם רק צל צצמק ולא צל אחרים. <p>תשובה שגויה = תשובה שאין בה הסבר מדוע כדאי לקרוא סיפורים כמו הסיפור במבחן או תשובה שיש בה הסבר, אך הוא כללי ועשוי להתאים לכל סיפור או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - כדאי לקרוא סיפורים כאלה כי הם מאד מצויינים. (ההסבר כללי ועשוי להתאים לכל סיפור.) - צריכים לקרוא סיפורים כאלה כדי ללמוד אבל תלמי אינה כי לא מכיל סיפור אפשר או צריק ללמוד משהו. <p>(התשובה עוסקת בצורך לקרוא סיפורים ככלל, אך אינה עוסקת בסיפור שבמבחן).</p>	<p>פתוח</p> <p>10</p> <p>בחינה והערכה של רכיבים</p>	

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>מטרה: לכתוב כהלכה תשובה קצרה לשאלה.</p>	פתוח	10
<p>בפריט זה יש להעריך רק את איכות הכתיבה (התוכן נבדק בפריט 10).</p> <p>כדי להעריך את איכות הכתיבה יש לבדוק את הרכיבים האלה: מבנה המשפטים, רצף המשפטים ומילות הקישור, משלב הלשון, כתיב וסימני הפיסוק (חוץ מהסימן פסיק).</p> <p>תשובה מלאה = איכות כתיבה מיטבית, לדוגמה:</p> <p><i>יצא שלום, שמעתי מה אמרת ואני חושב שאת טועה. כדאי לי לדייק לך לומר את הסיפור הזה כדי ללמוד מילים חדשות ולפתח את אוצר המילים. זה חשוב מאוד, ואני ממליץ לך לומר עוד סיפורים.</i></p> <p>תשובה חלקית</p> <p>= איכות כתיבה בינונית, לדוגמה:</p> <p><i>זה טוב לך לומר סיפורים כאלה. כי זה גם מציע את אוצר המילים שלך וזה טוב גם לך לומר. וצט יש מילים שאת לא מכירה את שאלת ומקבלת תשובה ומילה חדשה.</i></p> <p>(המאזכר זה כתוב יתר על המידה; יש שגיאת כתיב: צט; הסיום אינו מנוסח כראוי: ומילה חדשה.)</p> <p>= איכות כתיבה נמוכה, לדוגמה:</p> <p><i>יצא שלום אני אומר שכאלה סיפורים צריך לומר שזה מצויינים מאוד שדברים אלו צוברים להתחבר לומר (המשלב אופייני ללשון דיבור: אני אומר [...] שדברים [...] להתחבר; אין סימני פיסוק; לכידות הטקסט פגומה).</i></p> <p>תשובה שגויה = תשובה קצרה שיש בה שלוש עד ארבע מילים, ואי-אפשר להעריך אותה.</p> <p>או תשובה שבה הכתיבה משובשת מאוד.</p> <p>או תשובה שיש בה העתקה גורפת מהסיפור.</p>	הבעה בכתב	

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>ידע קודם נדרש: להכיר צירופי קניין חבורים. מטרה: לפרק צירופי קניין חבורים בהקשר.</p>	פתוח לשון	11
<p>תשובה מלאה = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) הפנים שלהן או פנים שלהן או בפנים שלהן (2) הפה שלה או פה שלה או בפה שלה תשובה חלקית = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה: סעיף 1: - הפנ'ט <i>afe</i> - הפנ'ט <i>ife</i> הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.</p>		
<p>ידע קודם נדרש: להכיר פעלים ואת המונח "שורש". מטרה: ליצור פעלים מהשורש ד-ה-מ ולהתאימם למשפטים הנתונים.</p>	פתוח לשון	12
<p>תשובה מלאה = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן: (1) נדהמתי או נידהמתי (2) ידהים תשובה חלקית = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת הערה: אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, התשובה שגויה.</p>		

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>ידע קודם נדרש : להכיר את משמעות המונח "מילים נרדפות". מטרה : להפיק מילים נרדפות למילים בהקשר.</p>	פתוח לשון	13
<p>תשובה מלאה = תשובה בשני הסעיפים כפי שמפורט להלן : (1) הוציא (2) מהיכן או מאין (תתקבל גם המילה "מאיפה"). הערה : תתקבל גם תשובה הכתובה בשגיאות כתיב. תשובה חלקית = תשובה רק בסעיף אחד כפי שמפורט לעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה : סעיף 1 : - <i>קח</i> סעיף 2 : - <i>איפה</i></p>		
<p>ידע קודם נדרש : להכיר שמות עצם. מטרה : לזהות שמות עצם בלשון נקבה בטקסט נתון.</p>	פתוח לשון	14
<p>תשובה מלאה = תשובה שכתובים בה שני שמות עצם משמות העצם האלה : מראה (או המראה), סכנה (או הסכנה), משפחה (או המשפחה). הערה : יתקבל גם השם "מריאנה" (שם עצם פרטי). תשובה חלקית = תשובה שכתוב בה שם עצם אחד משמות העצם שלעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה : - <i>סמינה</i> הערה : אם מילה כתובה בשגיאת כתיב, היא תיחשב שגויה.</p>		